

А.БАЙТҰРСЫНОВ АТЫНДАҒЫ ҚОСТАНАЙ Өңірлік Университеті
КОСТАНАЙСКИЙ РЕГИОНАЛЬНЫЙ УНИВЕРСИТЕТ
ИМЕНИ А.БАЙТҰРСЫНОВА
KOSTANAY REGIONAL UNIVERSITY NAMED AFTER A. BAITURSYNOV

ҚОСЫМША БІЛІМ БЕРУ
БАҒДАРЛАМАСЫ
(MINOR)
ПЕДАГОГ-ПСИХОЛОГТЫҢ ПРАКТИКАЛЫҚ ЖҰМЫСЫ

ДОПОЛНИТЕЛЬНАЯ
ОБРАЗОВАТЕЛЬНАЯ ПРОГРАММА
ПРАКТИЧЕСКАЯ РАБОТА ПЕДАГОГА-ПСИХОЛОГА
(MINOR)

ADDITIONAL
EDUCATIONAL PROGRAM
(MINOR)
PRACTICAL WORK OF A TEACHER-PSYCHOLOGIST

Қостанай, 2023

ӘЗІРЛЕУШІЛЕР/ РАЗРАБОТЧИКИ// DEVELOPERS:

Демисенова Ш.С. - педагогика және психология кафедрасының меңгерушісі, қауымдастырылған профессор, педагогикалық ғылымдарының кандидаты;
Молдахметова Г.М. - аға оқытушы, педагогика ғылымдарының магистрі;
Тойымбетова Д.С. - аға оқытушы, педагогика ғылымдарының магистрі;
Усембаева А.Х. - аға оқытушы, педагогика және психология магистрі.

Демисенова Ш.С. - заведующий кафедрой педагогики и психологии, ассоциированный профессор, канд педагогических наук;
Молдахметова Г.М. - старший преподаватель, магистр педагогических наук;
Тойымбетова Д.С. -старший преподаватель, магистр педагогических наук;
Усембаева А.Х. - старший преподаватель, магистр педагогики и психологии.

Demisenova S.S. - Head of the Department of Pedagogy and Psychology, Associate Professor, Candidate of Pedagogical Sciences;
Moldakhmetova G.M. - Senior lecturer, Master of Pedagogical Sciences;
Toyumbetova D.S. - Senior lecturer, Master of Pedagogical Sciences;
Usembayeva A.Kh. - senior lecturer, Master of Pedagogy and Psychology.

А.Байтұрсынов атындағы ҚӨУ-дың оқу-әдістемелік кеңес отырысында бекітілді,
11.04.2023 ж. № 4 хаттама

Утвержден на заседании учебно-методического совета КРУ имени
А.Байтұрсынова, протокол от 11.04.2023 г. № 4

Published by decision educational and methodical council of the Kostanay regional
university named after A. Baitursynov (Protocol № 4 from 11.04.2023)

Курстың қысқаша сипаттамасы: Психологиялық көмек көрсету және жеке тұлғаны қолдау қолданбалы психологияның маңызды мақсаттарының бірі болып табылады. Бүгінгі таңда, қақтығыстар мен әлеуметтік өзгерістердің қарқынды кезеңінде практикалық психология адамға қоғамға бейімделуге, өзінің жеке өмірлік ресурстарын үнемдеудің мүмкін жолдары мен құралдарын табуға, психикалық денсаулықты сақтауға көмектеседі.

Курс адамның мінез-құлқының практикалық мәселелерін шешу және оның жеке басын қалыптастыру үшін психологиялық әдістер мен ғылыми психологияның қорытындыларын қолдану мәселелерін қамтиды. Курстың мазмұны болашақ педагог-психологтарға балалар, жасөспірімдер, жасөспірімдер мәселелерін және кәсіби өзін-өзі анықтау, психологиялық қысым және басқа да қиын өмірлік жағдайларды шешуге көмектеседі.

Краткое описание курса: Оказание психологической помощи и поддержки личности является одним из важнейших предназначений прикладной психологии. Сегодня, в век коллизий и стремительных темпов социальных изменений, практическая психология помогает человеку адаптироваться к социуму, отыскать возможные пути и средства сбережения собственных личностных ресурсов жизнедеятельности, сохранить психическое здоровье.

Курс включает в себя вопросы использования психологических методов и выводов научной психологии для решения практических проблем поведения человека и формирования его личности. Содержание курса поможет будущим педагогам-психологам решать детские, подростковые, юношеские проблемы и вопросы профессионального самоопределения, психологического давления и других трудных жизненных ситуаций.

Brief description of the course: Providing psychological assistance and personal support is one of the most important purposes of applied psychology. Today, in the age of collisions and the rapid pace of social change, practical psychology helps a person to adapt to society, find possible ways and means of saving their own personal life resources, preserve mental health.

The course includes questions of using psychological methods and conclusions of scientific psychology to solve practical problems of human behavior and the formation of his personality. The course content will help future teachers-psychologists to solve children's, adolescent, youth problems and issues of professional self-determination, psychological pressure and other difficult life situations.

Мақсаты: Білім беру мекемелерінде денсаулық сақтау және қауіпсіз ортаны ұйымдастыру үшін студенттердің дағдылары мен дағдыларын дамытуға ықпал ету.

Цель: способствовать развитию у студентов умений и навыков для организации здоровьесберегающей и безопасной среды в образовательных учреждениях.

Aim: to promote the development of students' skills and abilities for the organization of a health-saving and safe environment in educational institutions.

Оқу міндеттері: Осы курстың бағдарламасын іске асыру шеңберінде келесі міндеттер тұр:

- педагог-психологтың әртүрлі жастағы балалармен кәсіптік бағдар беру, кеңес жүргізу, психокоррекциялық-әрекеттрімен танысуға мүмкіндік беретін пәнаралық білімдерді өзектендіру;

- білім алушылардың білім беру процесі субъектілерінің жеке өсуіне және жеке адамдар мен топтардың денсаулығын қорғауға бағытталған интерактивті әдістерді, психологиялық технологияларды іске асыру қабілеті қалыптастыру;

- кәсіби ойлауды дамытуға дайындығын қалыптастыру;

- қауіпсіз және қолдау көрсететін оқу ортасын құрудың жеке стратегиясын қалыптастыру.

Учебные задачи: В рамках реализации программы данного майнера стоят задачи:

- актуализировать межпредметные знания, способствующие ознакомлению с профориентационной, консультативной, психокоррекционной деятельностью педагога-психолога с обучающимися разных возрастных групп;

- сформировать у обучающихся способность к реализации интерактивных методов, психологических технологий, ориентированных на личностный рост субъектов образовательного процесса и охрану здоровья индивидов и групп;

- сформировать готовность к развитию профессионального мышления;

- сформировать личную стратегию для создания безопасной и поддерживающей среды обучения.

Learning Objectives: As part of the implementation of the program of this miner, there are tasks:

- to actualize interdisciplinary knowledge that contributes to familiarization with the career guidance, counseling, and psychocorrective activities of a teacher-psychologist with students of different age groups;

- to form students' ability to implement interactive methods, psychological technologies focused on the personal growth of subjects of the educational process and the health of individuals and groups;

- to form a readiness to develop professional thinking;

- to form a personal strategy to create a safe and supportive learning environment.

Қалыптастыруға керекті негізгі құзыреттер:

- кәсіптік бағдар жұмысын жүргізу, жеке тұлғаның өзін-өзі анықтауын дамыту, жанжалды жағдайларды шешу, психикалық денсаулықты сақтау және тиімді тұлға аралық әрекеттесу дағдыларын тәжірибеде қолдана білу, оқу процесінде жағымсыз әлеуметтік құбылыстарға тиімді қарсы тұру дағдыларын жетілдіру;

- психологиялық ғылымның принциптері мен жетістіктерін іс жүзінде қолдана отырып тиімді өзара әрекеттесу мүмкіндігі.

Базовые компетенции, которые предстоит сформировать

- умение использовать на практике навыки проведения профориентационной работы, развития личностного самоопределения, разрешения конфликтных ситуаций, поддержание психического здоровья и эффективного межличностного взаимодействия, совершенствование навыков эффективного противодействия негативным социальным явлениям в образовательном процессе;

- способность вступать в эффективное взаимодействие применяя принципы и достижения психологической науки на практике.

Basic competencies to be formed:

- the ability to use in practice the skills of career guidance, the development of personal self-determination, conflict resolution, maintaining mental health and effective interpersonal interaction, improving skills to effectively counteract negative social phenomena in the educational process;

- the ability to engage in effective interaction by applying the principles and achievements of psychological science in practice.

Оқытудың нәтижелері

1. Заманауи психотехниканы қолдана отырып, кәсіби өзін-өзі анықтау проблемалары, тұлғаның дисгармониялық дамуының себептері мен салдары, қорқыту және т. б. мәселелер бойынша психологиялық кеңес беруді және психокоррекцияны жүргізе білу;

2. Зорлық-зомбылық пен қорлауға ұшыраған адамдарға психологиялық қолдау және көмек көрсету;

3. Білім беру мекемелерінде кәсіби өзін-өзі анықтау субъектісін жандандыру, кәсіби өзін-өзі анықтауды психологиялық-педагогикалық сүйемелдеу, буллингке қарсы әдістемелер мәселелері бойынша заманауи психотехникаларды қолдана отырып, психологиялық консультациялар жүргізу тәсілдерін меңгеру;

4. Қауіпсіз қолдау ортасын ұйымдастыру және құру бойынша білім мен дағдыларды қолдана алу.

Результаты обучения

1. Уметь проводить психологическое консультирование и психокоррекцию с использованием современных психотехник по проблемам профессионального самоопределения, причин и следствий дисгармонического развития личности, буллинга и т.д.;

2. Оказывать психологическую поддержку и помощь лицам подвергающимся насилию и травле;

3. Освоить способы проведения психологических консультаций, с применением современных психотехник, по вопросам активизации субъекта профессионального самоопределения, психолого-педагогическому сопровождению профессионального самоопределения, антибуллинговых методик в учреждениях образования;

4. Применять знания и навыки организации и создания безопасной поддерживающей среды обучения.

Learning outcomes: Be able to conduct psychological counseling and psychocorrection using modern psychotechnics on the problems of professional self-determination, causes and consequences of disharmonic personality development, bullying, etc;

2. Provide psychological support and assistance to persons subjected to violence and harassment.

3. To master the methods of conducting psychological consultations, using modern psychotechnics, on the activation of the subject of professional self-determination, psychological and pedagogical support of professional self-determination, anti-bullying techniques in educational institutions.

4. Apply the knowledge and skills of organizing and creating a safe supportive learning environment.

Пәндер /Дисциплины / Disciplines:

1.Кәсіптік бағдар беру жұмысын ұйымдастыру (5 кредит, емтихан) / Организация профориентационной работы (5 кредитов, экзамен) / Organization of career guidance work (5 credits, exam)

2. Білім беру процесінің субъектілеріне психологиялық кеңес беру(5 кредит, емтихан) / Психологическое консультирование субъектов образовательного процесса (5 кредитов, экзамен) / Psychological counseling of subjects of the educational process (5 credits, exam)

3. Буллингсіз білім беру ортасы (5 кредит, емтихан) / Образовательная среда без буллинга (5 кредитов, экзамен) / Образовательная среда без буллинга Educational environment without bullying (5 credits, exam)

4. Педагог-психолог жұмысындағы практикалық психотехникалар (5 кредит, емтихан) / Практические психотехники в работе педагога-психолога (5 кредитов, экзамен) / Practical psychotechnics in the work of a teacher-psychologist (5 credits, exam)

Еңбек сыйымдылығы / Трудоемкость /Labor intensity: 20 кредитов.

Пререквизиттер/ Пререквизиты/ Prerequisite: Психология/Психология/Psychology

Тыңдаушылардың ең аз саны/ Минимальное количество слушателей/Minimum number of listeners - 16

Тыңдаушылардың максималды саны / Максимальное количество слушателей / Maximum number of listeners- 65

Пән 1 Кәсіптік бағдар беру жұмысын ұйымдастыру/

Дисциплина1 / Организация профориентационной работы (5 кредитов, экзамен) /

Discipline 1 Organization of career guidance work (5 credits, exam)/

Пәннің қысқаша сипаттамасы. Пән педагог-профориентаторлардың құзыреттерін дамытуға бағытталған. Пәннің мазмұнына кәсіптік өзін-өзі анықтау субъектісін белсендіру бойынша психологиялық-педагогикалық жағдайлар жасау, оның мамандықты барабар таңдауға дайындығын дамыту, білім алушылардың кәсіптік өзін-өзі анықтауын психологиялық-педагогикалық сүйемелдеу бойынша жұмысты ұйымдастыру мәселелері енгізілген.Кәсіптік бағдар беру жұмысының бағыттары: кәсіп бойынша ақпарат беру, профагитация, кәсіптік білім беру, кәсіптік диагностика (кәсіптік іріктеу және кәсіптік таңдау) және кәсіптік кеңес беру қарастырылады. Мектептегі білім берудің қазіргі тенденцияларын ескере отырып мектептегі кәсіптік бағдарлаудың ғылыми-әдістемелік негіздері беріледі. Пән кәсіби бағдар берушілердің (профориентаторлардың) практикалық дағдыларын дамытуға бағытталған.Кәсіби өзін-өзі анықтауды белсендіру әдістерін меңгеру (сыныппен кәсіптік бағдарлау ойындары, ойынға бағдарлау жаттығулары, карточкалық ақпараттық-іздеу әдістемелері, ойынға

арналған карточкалық әдістемелер, үстел кәсіптік бағдарлау ойындары, сауалнамаларды жандандыратын пікірталас ойындары, сыныппен бланкілік ойындар және т. б.) кәсіптік бағдарлаушының болашақ практикалық қызметінде кәсіптік бағдарлау бағдарламаларын дербес жобалау, нақты кәсіптік бағдарлау сабақтарын өткізу және кеңес беру үшін негіз болады.

Краткое описание дисциплины. Дисциплина направлена на развитие компетенций педагогов-профориентаторов. В содержание дисциплины включены вопросы создания психолого-педагогических условий по активизации субъекта профессионального самоопределения, развития его готовности к адекватному выбору профессии, организации работы по психолого-педагогическому сопровождению профессионального самоопределения обучающихся. Рассматриваются направления деятельности профориентационной работы: профинформация, профагитация, профпросвещение, профдиагностика (профотбор и профподбор) и профконсультация. Научно-методические основы школьной профориентации даются с учетом современных тенденций в школьном образовании. Дисциплина ориентирована на развитие практических навыков профориентаторов. Овладение методами активизации профессионального самоопределения (профориентационные игры с классом, игровые профориентационные упражнения, карточные информационно-поисковые методики, игровые карточные методики, настольные профориентационные игры, игры-дискуссии, активизирующие опросники, бланковые игры с классом и др.) в будущей практической деятельности профориентатора станет основой для самостоятельного проектирования профориентационных программ, проведения конкретных профориентационных занятий и консультаций.

Brief description of the discipline: The discipline is aimed at developing the competencies of career guidance teachers. The content of the discipline includes the issues of creating psychological and pedagogical conditions for the activation of the subject of professional self-determination, the development of his readiness for an adequate choice of profession, the organization of work on psychological and pedagogical support of professional self-determination of students. The directions of activity of career guidance work are considered: professional information, professional education, professional education, professional diagnostics (professional selection and professional selection) and professional consultation. The scientific and methodological foundations of school career guidance are given taking into account current trends in school education.

The discipline is focused on the development of practical skills of career mentors. Mastering the methods of activating professional self-determination (career guidance games with the class, game career guidance exercises, card information retrieval techniques, game card techniques, board career guidance games, discussion games, activating questionnaires, blank games with the class, etc.) in the future practical activity of a career guidance counselor will become the basis for self-designing career guidance programs, conducting specific career guidance classes and consultations.

Сабақ түрлері: Дәрістер, практикалық сабақтар, тренингтер.

Виды занятий: Лекции, практические занятия, тренинги.

Types of lesson: Lectures, practical classes, trainings

Оқытушы / Преподаватель / Teacher Демисенова Шнар Сапаровна

**Пән 2/ Білім беру процесінің субъектілеріне психологиялық кеңес беру /
Дисциплина2 Психологическое консультирование субъектов образовательного
процесса /Discipline 2 Psychological counseling of subjects of the educational process**

Пәннің қысқаша сипаттамасы. Пән балалар мен жеткіншектерді оқыту және дамыту мәселелері бойынша психологиялық кеңесті тиімді ұйымдастыруға мүмкіндік беретін педагог-психологтардың кәсіби құзыреттілігін қамтамасыз етумен байланысты білімдер, ептіліктер мен дағдылар жүйесін қалыптастыруға бағытталған. Бағдарламада психологиялық кеңестің негізгі тәсілдері мен білім беру үрдісінде психологиялық кеңестің ерекшеліктері қарастырылған. Курс педагог-психологтың білім беру үрдісі қатысушыларымен: оқушылармен, ата-аналармен, педагогтармен жұмыс туралы білімдерден тұрады.

Краткое описание дисциплины. Дисциплина направлена на формирование системы знаний, умений и навыков, связанных обеспечением профессиональной компетенции педагогов-психологов, позволяющих им эффективно организовать психологическое консультирование по проблемам обучения и развития детей и подростков.

В программе рассмотрены основные подходы к проблеме психологического консультирования и особенности психологического консультирования в образовательном процессе. Курс содержит информацию о работе педагога- психолога с участниками образовательного процесса: школьниками, родителями и педагогами.

Brief description of the discipline: The discipline is aimed at forming a system of knowledge, skills and abilities related to ensuring the professional competence of teachers-psychologists, allowing them to effectively organize psychological counseling on the problems of learning and development of children and adolescents.

The program considers the main approaches to the problem of psychological counseling and the features of psychological counseling in the educational process. The course contains information about the work of a teacher-psychologist with participants in the educational process: schoolchildren, parents and teachers.

Сабақ түрлері: Дәрістер, пратикалық сабақтар, тренингтер.

Виды занятий: Лекции, практические занятия, тренинги.

Types of lesson: Lectures, practical classes, trainings

Оқытушы /Преподаватель / Teacher Молдахметова Г.М.

**Пән 3 Буллингсіз білім беру ортасы /
Дисциплина3 Образовательная среда без буллинга/
Discipline 3 Educational environment without bullying**

Пәннің қысқаша сипаттамасы. Курс студенттердің - болашақ педагогтардың, базалық білімнің, буллингке тиімді қарсы іс-әрекетін жасау және қауіпсіз және қолдаушы оқу ортасын құру дағдыларының дамуына ықпал етеді. Курстың мазмұны буллинг ұғымын, мәселені уақытында қалай тануға болады, буллингпен сәтті күресудің нақты мысалдарын, қорқытудың алдын алу тетіктерін, білім беру мекемелерінде оларды қауіпсіз ортаны және оқушыларды бақытты ету үшін буллингке қарсы әдістерді қолдану тәсілдерін, қорқытудың алдын алудың отандық және халықаралық тәсілдерін (Қазақстан, АҚШ, Финляндия, Швеция, Канада және т.б.) қамтиды. Мектептегі қорқытудың алдын

алу мен күресудегі мұғалімнің рөлі. Кибербуллинг тәуекелдерінің алдын алу. Буллингке қарсы элементтері бар сабақтарды әзірлеу. Буллингке қарсы іс-әрекетке және қолайлы оқу ортасын құруға көмектесетін онлайн-ресурстар.

Осы курстан алынған мәліметтерді басқа білімдерімен және дағдыларымен біріктіре отырып, студенттер буллингке қарсы тұрудың ең тиімді әдістерін меңгереді. Сонымен қатар, осы пәнді игеру барысында алынған білім мен дағдылар адамдар арасындағы тұлғааралық қатынастардың мәселелерін қарастыратын кез-келген келесі курстарға қатыса алады.

Краткое описание дисциплины. Курс способствует развитию у студентов - будущих педагогов, знаний, умений и навыков эффективного противодействия буллингу и создания безопасной и поддерживающей среды обучения. Содержание курса раскрывает понятие буллинга, как вовремя распознать проблему, конкретные примеры успешной борьбы с буллингом, механизмы предотвращения травли, способы применения антибуллинговых методик в учреждениях образования, чтобы сделать их безопаснее, а учеников счастливее. Отечественные и международные подходы к предотвращению буллинга (Казахстан, США, Финляндия, Швеция, Канада и др.). Роль учителя в профилактике и борьбе с буллингом в школе. Предотвращение рисков кибербуллинга. Разработка уроков с антибуллинговыми элементами. Онлайн-ресурсы в помощь антибуллинговой деятельности и созданию благоприятной среды обучения.

Интегрируя сведения, полученные из данного курса, с другими своими знаниями и навыками, студенты овладеют наиболее эффективными методами противодействия буллингу. В то же время знания и умения, полученные в ходе освоения данной дисциплины, могут быть задействованы в любых последующих курсах, в которых рассматриваются проблемы межличностных отношений между людьми.

Brief description of the discipline: The course promotes the development of students - future teachers, basic knowledge, skills and abilities to effectively counter bullying and create a safe and supportive learning environment. The course content explores the concept of bullying, how to recognize the problem in time, specific examples of successful anti-bullying, mechanisms for preventing bullying, ways to use anti-bullying techniques in educational institutions to make them safer and students happier. Domestic and international approaches to bullying prevention (Kazakhstan, USA, Finland, Sweden, Canada, etc.). The role of the teacher in the prevention and control of bullying at school. Prevention of cyberbullying risks. Development of lessons with anti-bullying elements. Online resources to help anti-bullying activities and create a favorable learning environment.

By integrating the information obtained from this course with their other knowledge and skills, students will master the most effective methods of countering bullying. At the same time, the knowledge and skills acquired during the development of this discipline can be used in any subsequent courses that address the problems of interpersonal relations between people.

Сабақ түрлері: Дәрістер, практикалық сабақтар, тренингтер.

Виды занятий: Лекции, практические занятия, тренинги.

Types of lesson: Lectures, practical classes, trainings

Оқытушы / Преподаватель / Teacher Усембаева А.Х.

Пән 4 Педагог-психолог жұмысындағы практикалық психотехникалар /
Дисциплина 4 Практические психотехники в работе педагога-психолога /
Discipline 4 Practical psychotechnics in the work of a teacher-psychologist

Пәннің қысқаша сипаттамасы. Бұл пәннің негізгі мақсаты білім алушылардың білім беру мекемесі жағдайында балалар мен жасөспірімдердің психологиялық денсаулығын сақтау үшін күнделікті кәсіби қызметте психотехниканы қолдану дағдыларын дамыту болып табылады. Оқу пәні практикаға бағытталған және студенттердің психологиялық білімін қалыптастыруды қамтамасыз етеді және оларға әртүрлі кәсіби мәселелерді шешуге қажетті практикалық дағдыларды береді. Пәннің мазмұны психотехника ұғымының, психотехниканың жіктелуі мен түрлерінің, психотехниканы жеке және топтық жұмыста қолдану ерекшеліктерінің мәселелерін ашады. Бұл курстағы психотехнология балалар мен жасөспірімдердің мінез-құлқына әсер ету, қалыптасып келе жатқан тұлғаның қажетті қасиеттерін, дағдылары мен дағдыларын қалыптастыру, тәрбиелеу, дамыту үшін педагог-психолог қолданатын сындарлы құралдар ретінде қарастырылады.

Краткое описание дисциплины. Основной целью данной дисциплины является развитие у обучающихся навыков использования психотехник в ежедневной профессиональной деятельности для сохранения психологического здоровья детей и подростков в условиях образовательного учреждения. Учебная дисциплина носит практико-ориентированный характер и обеспечивает формирование у студентов психологического знаний и наделяет их практическими навыками, необходимыми для решения различных профессиональных задач. В содержании дисциплины раскрываются вопросы понятия психотехники, классификации и видов психотехник, особенности использования психотехник в индивидуальной и групповой работе.

Психотехнологии в данном курсе рассматриваются как конструктивные инструменты, применяемые педагогом-психологом для воздействия на поведение детей и подростков, для создания, воспитания, развития необходимых качеств, умений и навыков формирующейся личности.

Brief description of the discipline: The main purpose of this discipline is to develop students' skills of using psychotechnics in daily professional activities to preserve the psychological health of children and adolescents in an educational institution. The academic discipline is practice-oriented in nature and provides students with psychological knowledge and gives them practical skills necessary to solve various professional tasks. The content of the discipline reveals the issues of the concept of psychotechnics, classification and types of psychotechnics, features of the use of psychotechnics in individual and group work. Psychotechnologies in this course are considered as constructive tools used by a teacher-psychologist to influence the behavior of children and adolescents, to create, educate, develop the necessary qualities, skills and abilities of an emerging personality.

Сабақ түрлері: Дәрістер, практикалық сабақтар, тренингтер.

Виды занятий: Лекции, практические занятия, тренинги.

Types of lesson: Lectures, practical classes, trainings

Оқытушы /Преподаватель / Teacher Тойымбетова Д.С.